

Doc. Vít Unzeitig přeje ženám lékaře, kterým by důvěřovaly

Doc. MUDr. Vít Unzeitig, CSc. (1952), vystudoval Lékařskou fakultu na Univerzitě J. E. Purkyně. Má atestace z gynekologie a porodnictví, je perinatologem Jihomoravského kraje, členem Perinatologické komise MZ ČR, členem Výkonné rady Světové organizace gynekologů a porodníků (FIGO), členem Výkonné rady Evropské společnosti pro kontracepci (ESC) a členem Edukační komise Evropské koleje gynekologů a porodníků (EBCOG).

Svoji gynekologickou dráhu začínal v Třebíči, po dvou letech přešel na kliniku do Brna, kde po atestaci působil jako vysokoškolský učitel. Porodnici na Obilním trhu je věrný až do dneška, postupně se stal školským a zdravotnickým zástupcem přednosty kliniky. V posledním roce zde má krátký úvazek, kdy přednáší a zkouší studenty i lékaře, ve specializované ambulanci řeší závažné těhotenské stavy a operuje. Většinu času tráví v Centru ambulantní gynekologie a porodnictví Brno na Orlí ulici, kde pracuje jako ambulantní lékař a kromě běžné gynekologické praxe se věnuje komplikacím těhotenství a gynekologickým zánětům.

V roce 1994 byl na světovém kongresu v Montrealu zvolen do vedení Světové organizace gynekologů a porodníků (FIGO), díky čemuž se postupně setkal s dánskou, nizozemskou a španělskou královnou, se švédským králem, britským následníkem trůnu, prezidenty Itálie, Slovinska, Francie, Chile a Mexika, s nynějším japonským císařem a jeho ženou, guvernéry Austrálie a Kanady i s premiéry mnoha zemí světa. Nejvíce vzpomíná na soukromou audienci u papeže a na setkání s Hillary Clintonovou v Bílém domě ve Washingtonu.

Doc. Unzeitig má syna právníka, dcera studuje střední školu. Manželka je profesorkou taneční konzervatoře a především z tohoto prostředí čerpala náměty pro čtrnáct knih, které vydala pod jménem Jarmila Dědková.

Doc. Unzeitig čte především detektivky, rád cestuje, domluví se anglicky a rusky, má rád klasickou hudbu, rád lyžuje, jezdí na kole a chodí po horách.

Kam jezdíte za horskou turistikou?

Mám rád Alpy, Tatry, ale preferuji Krkonoše, kde je na každém třetím kilometru příjemná hospoda. Nezapomenutelné vzpomínky mám na hluboká údolí a strmé štíty jihoamerických And, kde se stáváte nicotnou součástí přírody a vnímáte pokoru, s jakou je třeba k ní přistupovat.

Řekněte mi něco o setkání s papežem.

Byla to privátní audience v soukromých prostorách Apoštolského paláce. Svět bez oken, úžasné ticho, nepřímé osvětlení stěn s uměleckými klenoty. Padá tu na vás kus historie, pokora, sebereflexe. Začnete více přemýšlet o životě. Papež se mnou hovořil česky, má obrovské charisma a diskuse s ním je velmi náročná, zvláště na téma potratů. Po setkání jsem např. změnil svůj přístup k interrupcím. I když zásadně nesouhlasím s jejich zákazem, sám je provádím pouze v případě ohrožení zdraví či života ženy.

Proč jste se rozhodl studovat právě obor gynekologie – porodnictví?

Matka mi zemřela ve 14 letech na rakovinu dělohy. To mě stimulovalo, abych šel na medicínu a následně na gynekologii – porodnictví. Je to obor, kde se kombinuje operační a konzervativní léčba a kde můžete být i poslem dobrých zpráv. A já jsem rád poslem dobrých zpráv.

Jak funguje prevence ve Vašem oboru?

Bohužel, současný systém nestimuluje ženy k preventivním gynekologickým prohlídkám. Známe i takové pacientky, které byly u gynekologa při porodu a potom až při potížích v důchodu. Na gynekologickou kontrolu by měla žena celý svůj život docházet nejméně jednou ročně. V mnoha případech bychom zabránili třeba takovým nebezpečným chorobám, jako jsou rakovina dělohy či prsu.

Kdy dnes začínají děvčata pohlavní život?

Je příjemným zjištěním, že začátek koitálních aktivit se posunul v průměru na 17.–18. rok dívek. Samozřejmě existují extrémní a právě pro tyto 12–17leté dívky, dále pak sociálně slabé a zdravotně ohrožené dívky i ženy u nás chybí specializovaná krizová centra poskytující komplexní poradenskou i léčebnou pomoc. Podle zkušeností ze zahraničí by měla být zřizována mimo nemocnice, kam se dívky většinou bojí nebo stydí jít.

V čem jsme naopak světově dobří?

V ČR asi 10 % žen neporodí v termínu, dalších 15 % žen má v těhotenství výrazné zdravotní problémy, přibývá neplodných párů a zvyšuje se podíl mužské neplodnosti. Všechna tato péče se u nás koncentruje do center, která jsou vybavena dokonalou technikou a kumulací odborníků mnoha specializací. Tato praxe zařadila ČR mezi země s nejlepšími výsledky v dané problematice.

Setkáváte se s těhotnými, které berou drogy?

Na jižní Moravě je méně případů než v Praze, ale bohužel jich přibývá. Pravidelné užívání jakékoliv drogy (tedy i nikotinu a alkoholu) v těhotenství vede k poruše vývoje a růstu plodu, současně si plod na drogu zvyká a pokud ji novorozenec po porodu nedostane, může i umřít. Důležité je, aby se těhotná k užívání drog lékaři přiznala. Samozřejmě se snažíme ženu přesvědčit, aby s drogou přestala. V těžších případech musíme podávat léky, které účinek původní drogy částečně nahradí. Žena nepociťuje abstinenci příznaky a plodu tolik neškodí.

Co řeknete k antikoncepci?

Více než polovina žen ve věku 17–49 let užívá nějakou formu antikoncepce. Nabídka je veliká, na výběr je téměř 40 přípravků. Antikoncepce však vždy musí být ušitá ženě na míru. Opravdu zdravou ženu žádná antikoncepce nezatíží. Neslouží jen k zamezení početí, ale může zlepšovat kvalitu kůže, odstranit bolest, působit preventivně proti určitému druhu rakoviny. Po úvodním pohovoru se žadatelkou lékař rozhodne, zda jsou potřeba doplňková vyšetření či zda lze nějakou formu antikoncepce nasadit ihned.

Co si myslíte o antikoncepčních tyčinkách pod kůží a náplastech?

U podkožní tyčinky nebyl za 5 let popsán jediný případ selhání, takže je nejspolehlivější. Obě metody jsou velmi šetrné. Náplasti jsou velice komfortní antikoncepce, hormony nezatěžují trávicí trakt a náplast vydrží celý týden. K těmto exkluzivním metodám brzo přibude drobný měkký pásek, který si žena zavede do pochvy. V tom okamžiku se z něj začne uvolňovat malé množství hormonu, které má vysoce spolehlivý antikoncepční účinek. Ještě však není u nás registrován.

Stále ještě neexistuje antikoncepční pilulka pro muže?

V Asii probíhají klinické zkoušky s injekcemi, obsahujícími 2 hormony. Jeden z nich působí jako antikoncepce, ale zároveň bere muži chuť na sex. Úkolem druhého hormonu proto je sexuální apetit povzbudit. Myslím, že tato forma antikoncepce nebude mít úspěch. Muži nejsou moc ochotni chodit na pravidelné injekce.

Co říkáte hormonální substituci v klimakteriu?

Hormonální substituční léčba v době klimakteria a po přechodu by měla být uvážlivá, aby pacientce pomohla a neublížila. Není to všelék a ne každá žena ji potřebuje nebo může brát.

Jaké jsou ženy jako pacientky?

Širokospektré. Suverénky i vystrašené. Těch druhých je zatím víc. Je-li žena v ordinaci, musí mít pocit, že lékař je tam jen pro ni, aby vznikl vztah důvěry a vzájemné komunikace. Takového vztahu si však pacientka musí vážít a ne jej zneužívat. V poslední době přibývá žen, které si do gynekologické ordinace berou partnera a nebo požadují, aby sestra při vyšetření nebyla v ordinaci. Je právem lékaře rozhodnout, zda bude taková přání pacientky respektovat.

Jak zvládáte přechod ze zaměstnání k partnerskému vztahu?

Základní podmínkou pro soukromý život je naučit se zapomenout na pracovní problémy v prostředí domova. Je to dost obtížné, vyžaduje to i určitou formu tolerance a porozumění okolí. Pomáhá mi v tom i skutečnost, že nikdo z rodiny není zdravotník. V ordinaci jsem herec – usmívám se a snažím se být pozitivně naladěný. Doma se potom chovám přirozeně, odhodím masku úsměvu a odpočívám. Členům rodiny se někdy nemusí líbit, že nejsem tak příjemný jako v práci.

Jakou roli hraje ve Vašem životě přátelství?

Přátelství je pro mě základní mezilidský vztah. Bez přátel je člověk na světě sám. Každé přátelství je zrcadlem vztahů, nemůže být jednostranné nebo zneužívané. Je třeba ho chránit před zlobou a závistí.

Jednal jste s mnoha významnými lidmi. Se kterou ženou byste se chtěl setkat?

Pracovně i lidsky si nesmírně vážím Madeleine Albrightové a mrzí mě, že jsem se s ní doposud osobně nesešel.

V poslední době se hodně mluví o komerčním využití pupečnickové krve. Co nám k tomu řeknete?

Již několik roků zajišťujeme se souhlasem rodičky odběry pupečnickové krve pro evropskou banku. Tady je k dispozici pro kteréhokoli vhodného příjemce. V současné době se rozvíjí možnost odběru, zpracování a uskladnění pouze pro vlastní potřebu. Tuto metodu vnímám jako jednu z životních pojistek, za kterou zaplatíte 30 000–40 000 Kč. Je jen otázkou dalšího rozvoje medicíny, jak rozsáhlé možnosti využití pupečnickové krve při různých onemocněních lidem v budoucnu nabídne.

Co byste popřál ženám ke Dni matek?

Lásku a zdraví jim určitě popřeji jejich nejbližší. Já jim přeji lékaře, kteří pro ně najdou čas a dobré slovo. Důvěra ženy k ošetřujícímu lékaři je základem její spokojenosti, pohody a nakonec i pocitu zdraví.

bradavkova@volny.cz

